Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2026/2467

6.11.2026

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2026/2467,

5. november 2026,

milles käsitletakse rahalist hüvitist kütuste lõpptarbijatele ning lubatud heitkoguste ühikuid, mis on tagastatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmamata heitkoguste eest

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ, ([1]) eriti selle artikli 30f lõiget 5,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni rakendusmääruses (EL) 2018/2066 ([2]) on sätestatud üksikasjalikud eeskirjad, et määrata eelnevalt kindlaks tarbimisse lubatud kütusekoguste osakaal direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmatud tegevusalas ja seega vältida lubatud heitkoguse ühikute (LHÜd) tagastamist kõnealuse peatükiga hõlmamata heitkoguste puhul. Siiski ei pruugi alati olla kõigil juhtudel võimalik lõpptarbijate kategooriat õigesti kindlaks teha, eriti kui reguleeritud üksuse ja lõpptarbija vahel puudub otsene tarneühendus. Sellest tulenevalt võib juhtuda, et LHÜd tagastatakse kõnealuse direktiivi IVa peatükiga hõlmamata heitkoguste eest ning CO_2-ga seotud kulud kantakse üle lõpptarbijatele heitkoguste eest, mis tulenevad kõnealuse peatükiga hõlmamata tegevusalast.

(2) Selleks et käsitleda olukordi, mille puhul direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmamata heitkoguste puhul ei ole võimalik vältida nende topeltarvestust või tagastamist, tuleb kooskõlas kõnealuse direktiiviga kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad rahalise hüvitise maksmist kütuste lõpptarbijatele. Samuti tuleks vastu võtta andmete esitamise eeskirjad, et kohandada üldkogust kõnealuse direktiivi IVa peatüki alusel liidus välja antud LHÜde puhul, võttes arvesse kõnealuse peatükiga hõlmamata heitkoguste eest tagastatud ühikuid.

(3) LHÜde kogus, mille liikmesriigid kompenseerivad rahaliselt nulli ületaval tasemel, on mitmel põhjusel tõenäoliselt väiksem kui direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmamata heitkoguste eest tagastatud ühikute koguarv. Esiteks ei tohi liikmesriigid anda kõigile lõpptarbijatele positiivset hüvitist kõnealuse direktiivi IVa peatüki kohaldamisalasse mittekuuluva tegevusala heitkoguste eest. Teiseks võivad liikmesriigid rahalise hüvitise andmisel kehtestada künnised, millest allpool nad ei anna positiivset hüvitist, et vähendada halduskoormust. Kolmandaks ei pruugi mõned lõpptarbijad taotleda hüvitist, mida nad võiksid saada. Neljandaks võib liikmesriikidel puududa teave juhtumite kohta, kui reguleeritud üksused on tagastanud LHÜsid kõnealuse direktiivi IVa peatükiga hõlmamata lõppkasutuste heitkoguste eest.

(4) Kui liikmesriik on heitkogustega kauplemise kohaldamisala laiendanud direktiivi 2003/87/EÜ III lisas nimetamata tegevusalale kooskõlas kõnealuse direktiivi artikliga 30j, võib see oluliselt vähendada kõnealuse direktiivi IVa peatükiga hõlmamata heitkoguste eest tagastatud LHÜde kogust. Sel juhul kujutab LHÜde kogus, mille asjaomane liikmesriik rahaliselt hüvitab nulli ületaval tasemel, endast tõenäoliselt kõige usaldusväärsemat hinnangut LHÜde kogusele, mis on tagastatud kõnealuse direktiivi IVa peatükiga hõlmamata heitkoguste eest.

([1]) ELT L 275, 25.10.2003, lk 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj.
([2]) Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2066, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohast kasvuhoonegaaside heite seiret ja aruandlust ning millega muudetakse komisjoni määrust (EL) nr 601/2012 (ELT L 334, 31.12.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj).

(5) Kui liikmesriik ei ole heitkogustega kauplemise kohaldamisala laiendanud direktiivi 2003/87/EÜ III lisas loetlemata tegevusalale, on kõnealuse direktiivi IVa peatükiga hõlmamata heitkoguste eest tagastatud LHÜde koguarvu, mis vastab liikmesriikide poolt mis tahes tasemel, sh nulltasemel, hüvitatud LHÜde üldkogusele, võimalik kõige paremini hinnata kõnealuse direktiivi IVa peatüki kohaselt teatatud tõendatud heitkoguste ja kõnealuse direktiivi IVa peatükiga hõlmatud tegevusalale vastava CO_2 heite vahena, mis on esitatud liikmesriikide riiklikes kasvuhoonegaaside andmekogudes vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1999 ([3]).

(6) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30c lõike 3 kohaselt võetakse alates 2029. aastast igal aastal kõnealuse direktiivi IVa peatüki alusel liidus välja antavate LHÜde üldkoguse kohandamisel arvesse kõnealuse peatükiga hõlmamata heitkoguste eest tagastatud LHÜsid

(7) Sellest tulenevalt peaksid liikmesriigid esitama komisjonile igal aastal teabe, et kindlaks määrata IVa peatükiga hõlmamata heitkoguste eest tagastatud liidu LHÜde üldkogus.

(8) Vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 30f võivad liikmesriigid maksta kütuste lõpptarbijatele rahalist hüvitist juhul, kui ei olnud võimalik vältida LHÜde tagastamist kõnealuse direktiivi IVa peatükiga hõlmamata heitkoguste eest. Selleks et tagada kõnealuse direktiivi IVa peatükiga hõlmatud heitkogustega kauplemise süsteemi keskkonnaalane terviklikkus, peaks selline hüvitis olema proportsionaalne, mittediskrimineeriv ja tihedalt seotud CO_2-ga seoses tekkinud kuludega. Meetodid, mida liikmesriigid kasutavad selle tagamiseks, et rahalise hüvitise saamise tingimustele vastavad lõpptarbijad on kandnud CO_2-ga seotud kulusid topeltarvestuse või tahtmatu hõlmatuse tõttu, peaksid hõlmama selle kontrollimist, kas asjaomased reguleeritud üksused kasutavad oma heakskiidetud seirekavades kohaldamisalakoefitsiendi vaikeväärtust 1, nõudes asjaomaste kütusevoogude puhul kohaldamisalakoefitsiendi standardväärtust 1, nagu on sätestatud rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75l lõikes 6, või nõudes lõpptarbijatelt tõendeid.

(9) Liikmesriikidel peaks olema paindlik meetod, kuidas kindlaks määrata kompenseeritav CO_2 heite kogus, et nad saaksid seda kohandada kõnealusele tegevusele ja tingimustele vastavate lõpptarbijate liigile ning vähendada halduskoormust, kui meetod annab CO_2 heite kohta usaldusväärse hinnangu.

(10) Liikmesriigid peaksid kindlaks määrama rahalise hüvitise saamise perioodi, et kohandada seda kõnealuse tegevusala ja lõpptarbijate liigiga. Hüvitise saamise periood võib olla kuu, kvartal või kaks korda aastas, kuid see ei tohiks ületada üht kalendriaastat, et püsida kooskõlas ELi heitkogustega kauplemise süsteemi üheaastase tsükliga ja piirata lõpptarbijate koormust direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmamata tegevusala puhul.

(11) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30f lõike 5 kohaselt võetakse kütuste lõpptarbijatele makstava rahalise hüvitise arvutamisel aluseks LHÜde keskmine hind asjaomase aruandeaasta enampakkumistel. Hüvitise kindlaksmääramiseks kasutatav CO_2 hind peaks olema keskmine hind hüvitise saamise perioodil, mille määrab kindlaks asjaomane liikmesriik, kui lõpptarbijad on kütuse ostnud. See tähendab, et liikmesriigid peaksid kasutama keskmist CO_2 hinda ajavahemikus, mille jooksul nad lubavad lõpptarbijatel taotleda hüvitist, näiteks igakuiselt, kvartaalselt või igal aastal.

(12) Selleks et vähendada lõpptarbijate koormust direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmamata tegevusala puhul, tuleks rahaline hüvitis maksta hüvitise saamise perioodi aastale järgneva kalendriaasta jooksul.

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

(13) Selleks et komisjon saaks jälgida direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30f lõike 5 ja käesoleva rakendusmääruse kohaldamist, peaksid liikmesriigid igal aastal esitama aruande makstud rahalise hüvitise kohta.

(14) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas kliimamuutuste komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „lõpptarbija“ – rahalise hüvitise maksmisel füüsiline või juriidiline isik, kes on direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3 punktis af määratletud kütuse lõppkasutaja kõnealuse direktiivi IVa peatükiga hõlmamata tegevusala puhul;

2) „topeltarvestus“ – reguleeritud üksuste poolt LHÜde tagastamine kütuste tarbimisse lubamiseks kõnealuse direktiivi I lisas osutatud tegevusaladel kasutamiseks;

3) „tahtmatu hõlmatus“ – reguleeritud üksuste poolt LHÜde tagastamine selliste kütuste tarbimisse lubamiseks, mida kasutatakse direktiivi 2003/87/EÜ I ja III lisas osutamata tegevusaladel ning mille suhtes ei kohaldata ühepoolset pikendamist vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 30j;

4) „rahaline hüvitis“ – mis tahes tasemel, sealhulgas nulltasemel, lõpptarbijale makstav hüvitis CO_2-ga seotud kulude eest, mis on tekkinud seoses direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki alusel välja antud LHÜdega ja mis tagastatakse topeltarvestuse või tahtmatu hõlmatuse korral;

5) „hüvitise saamise periood“ – ajavahemik, mil direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3 punktis af määratletud kütus osteti ja mille eest lõpptarbija võib taotleda hüvitist ning mis põhineb liikmesriigi poolt kindlaks määratud kohaldamissagedusel, või direktiivi 2003/87/EÜ I lisas osutatud tegevuse puhul periood, mil kütust kasutati.

Artikkel 2

Nulltaset ületava rahalise hüvitise eeskirjad

1. Lõpptarbijad, kellel on õigus saada rahalist hüvitist, on kandnud CO_2-ga seotud kulusid topeltarvestuse või tahtmatu hõlmatuse tõttu.

2. Rahalise hüvitise kindlaksmääramiseks kasutatav meetod põhineb maksustatud lõpptarbijate tekitatud CO_2 heite usaldusväärsel hinnangul.

3. Direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki alusel välja antud LHÜde puhul on rahaliseks hüvitamiseks kasutatav CO_2 tonni hind kõnealuse direktiivi artikli 10 lõike 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide alusel korraldatud enampakkumiste keskmine hind hüvitise saamise perioodil.

4. Liikmesriigid tagavad, et rahalist hüvitist antakse objektiivsete, mittediskrimineerivate ja läbipaistvate kriteeriumide alusel ning et samas sektoris ja samas tegelikus olukorras tegutsevatele lõpptarbijatele makstakse rahalist hüvitist samadel tingimustel.

5. Rahalise hüvitise saamise tingimustele vastamise periood ei tohi olla pikem kui üks kalendriaasta.

6. Kui lõpptarbijatel on õigus saada rahalist hüvitist, saavad nad selle hüvitise saamise aastale järgneva kalendriaasta jooksul.

Artikkel 3

Rahalise hüvitise aruandlus

Liikmesriigid esitavad igal aastal komisjonile rahalise hüvitise aruande I lisas esitatud vormil. Nad esitavad iga-aastased aruanded komisjonile rahalise hüvitise andmisele järgneva aasta 30. juuniks.

Artikkel 4

Direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmamata heitkoguste eest tagastatud LHÜde kogus

1. Kui liikmesriik ei ole heitkogustega kauplemise kohaldamisala laiendanud direktiivi 2003/87/EÜ III lisas loetlemata tegevusalale, määratakse kõnealuses liikmesriigis direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmamata heitkoguste eest tagastatud LHÜde aastakogus, mis vastab mis tahes tasemel, sh nulltasemel, hüvitatud LHÜde üldkogusele, kindlaks kõnealuse direktiivi artikli 30f lõike 2 kohaselt teatatud tõendatud heitkoguste ja direktiivi 2003/87/EÜ III lisas osutatud tegevusalale vastava CO_2-heite vahena, mis arvutatakse vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 26 teatatud heitkoguste põhjal.

2. Alates 2030. aastast esitavad liikmesriigid komisjonile iga aasta 30. juuniks heiteandmed, mis on vajalikud direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmatud tegevusalale vastava CO_2 heite arvutamiseks, ning kasutavad selleks II lisas esitatud vormi, alustades 2028. aasta andmetest.

Esimeses lõigus osutatud heiteandmete esitamiseks kasutavad liikmesriigid metoodilisi suuniseid ja elektroonilisi vorme või konkreetseid failivorminguid, mille tagab komisjon.

Kui aastaaruanne ei ole esimeses lõigus osutatud tähtajaks kättesaadav või on puudulik, määratakse LHÜde kogus kõnealuse aruande jaoks kindlaks komisjoni esitatud metoodiliste suuniste alusel.

3. Liikmesriik, kes on ühepoolselt laiendanud direktiivi 2003/87/EÜ III lisas osutatud tegevusala vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 30j, on käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud kohustusest vabastatud, tingimusel et:

a) asjaomases liikmesriigis direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30j kohaselt ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kuuluvast täiendavast tegevusalast tulenev keskmine heide 2016., 2017. ja 2018. aastal on vähemalt võrdne riigi CO_2 heitega allikakategooria koodi 1A4c all samadel aastatel;

b) kõnealune liikmesriik on kehtestanud ja säilitab meetme, millega antakse nulltaset ületavat rahalist hüvitist topeltarvestuse eest. Esimeses lõigus osutatud erandit kohaldatakse ühepoolse pikendamise heakskiitmisele järgnevate aastate andmete esitamise suhtes.

Kui tegevusala laiendatakse ühepoolselt vastavalt esimesele lõigule ning punktides a ja b sätestatud tingimused on täidetud, määratakse direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmamata heitkoguste eest tagastatud LHÜde aastane kogus kindlaks heitkoguste üldkoguse alusel, mille asjaomane liikmesriik on rahaliselt hüvitanud nulltaset ületaval tasemel ja millest ta on teatanud vastavalt käesoleva määruse artiklile 3.

4. Liikmesriik, kes on ühepoolselt laiendanud direktiivi 2003/87/EÜ III lisas osutatud tegevusala vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 30j, on käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud kohustusest vabastatud. Seda erandit kohaldatakse ühepoolse laiendamise heakskiitmisele järgnevate aastate andmete esitamise suhtes, tingimusel et:

a) täiendav tegevusala, mille suhtes kohaldatakse asjaomases liikmesriigis direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30j kohaselt ELi heitkogustega kauplemise süsteemi, ei hõlma allikakategooria koodiga 1A4c hõlmatud põllumajandustegevust;

b) kõnealune liikmesriik nõudis kogu allikakategooria koodiga 1A4c hõlmatud põllumajandustegevuses kasutatavate kütusevoogude puhul kohaldamisalakoefitsiendi standardväärtust 1 rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 75l lõike 6 tähenduses;

c) kõnealune liikmesriik on kehtestanud ja säilitab meetme, millega antakse topeltarvestuse eest nulltaset ületavat rahalist hüvitist.

Kui tegevusala laiendatakse ühepoolselt vastavalt esimesele lõigule ning punktides a, b ja c sätestatud tingimused on täidetud, määratakse direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmamata heitkoguste eest tagastatud LHÜde aastane kogus kindlaks i) allikakategooria koodiga 1A4c hõlmamata tegevusalast tuleneva heite üldkoguse alusel, mis on rahaliselt hüvitatud nulltaset ületaval tasemel ja millest on teatatud vastavalt käesoleva määruse artiklile 3, ning ii) määruse (EL) 2018/1999 kohases riiklikus kasvuhoonegaaside andmekogus allikakategooria koodi 1A4c all asjaomase aasta kohta teatatud CO_2 heite koguse alusel.

Artikkel 5

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 5. november 2026

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

I LISA

TEAVE RAHALISE HÜVITISE KOHTA

Artikli 3 kohaselt aruannetes esitatav teave:

1) rahalise hüvitamise meetme nimetus;

2) rahalise hüvitamise meetme alguskuupäev;

3) rahalise hüvitamise meetmega hõlmatud tegevusala, sealhulgas vastav ühtse aruandlusvormingu (CRF) allikakategooria kood (nagu on määratletud riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevates valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli suunistes (2006));

4) teave meetme ülesehituse kohta:

   a) vastutav pädev asutus;

   b) hüvitise saamise õiguse miinimumkünnis(ed);

   c) hüvitise saamise periood ja taotlemistähtaeg;

   d) CO_2 heite kindlaksmääramiseks kasutatava meetodi kirjeldus;

   e) iga rahalise hüvitise saamise perioodi puhul rahalise hüvitise arvutamiseks kasutatav LHÜde keskmine hind;

5) meetme raames eelmisel aastal hüvitist saanud kütuse lõpptarbijate arv;

6) eelmisel aastal nulltaset ületaval tasemel rahaliselt hüvitatud CO_2 heitele vastav summa;

7) eelmisel aastal meetme raames antud rahalise hüvitise kogusumma.

II LISA

HEITEANDMED DIREKTIIVI 2003/87/EÜ IVa PEATÜKIGA HÕLMATUD TEGEVUSALADE PUHUL

Artikli 4 kohaselt aruannetes esitatav teave:

1) direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatud tegevusala tõendatud aastaheide, mis tuleneb kütuse põletamisest, ühtses aruandlusvormingus (CRF) allikakategooriates, mis ei ole hõlmatud kõnealuse direktiivi III lisaga, sealhulgas heide, mis on tekkinud kõnealuse direktiivi I lisaga hõlmatud tegevusalal ja kantud CRF allikakategooria koodide 1B, 1C, 1A3e(i) ja 1A4c alla;

2) aastane CO_2 protsessiheide, mis on registreeritud CRFi allikakategooriate 2A, 2B ja 2C alla ning on tekkinud väljaspool direktiivi 2003/87/EÜ I lisas määratletud tegevusala;

3) aastane CO_2 heide turba põletamisest, mis on registreeritud CRFi allikakategooriate 1A1, 1A2, 1A3b, 1A4a ja 1A4b alla ning mis ei kuulu direktiivi 2003/87/EÜ I lisas määratletud tegevusalasse;

4) aastane CO_2 heide, mis tekib olme- ja ohtlike jäätmete põletamisel direktiivi 2003/87/EÜ III lisas määratletud tegevusalal;

5) aastane CO_2 heide, mis tuleneb kütuse põletamisest käitistes, mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2003/87/EÜ artikli 27 kohaseid samaväärseid meetmeid;

6) aastane CO_2 heide, mis tuleneb kütuse põletamisest, mis on tingitud põllumajandussõidukite kasutamisest kattega teedel, ja mis esitatakse CRFi allikakategooria 1A3b all;

7) aastane CO_2 heide, mis tuleneb kütuse põletamisest tegevusalal, milles asjaomane liikmesriik on otsustanud osaleda vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 30j;

8) mis tahes muu aastane CO_2 heide, mis on registreeritud CRFi allikakategooriate 1A1, 1A2, 1A3b, 1A4a ja 1A4b alla ning mis ei kuulu direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmatud tegevusala alla ega ole hõlmatud punktidega 1–7.

Ühtse aruandlusvormingu allikakategooria koodid on määratletud riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevatest valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli suunistes (2006).